

LEESDOSSIER

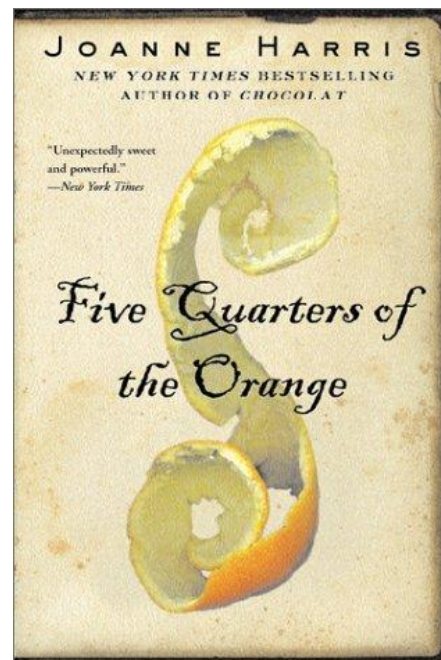
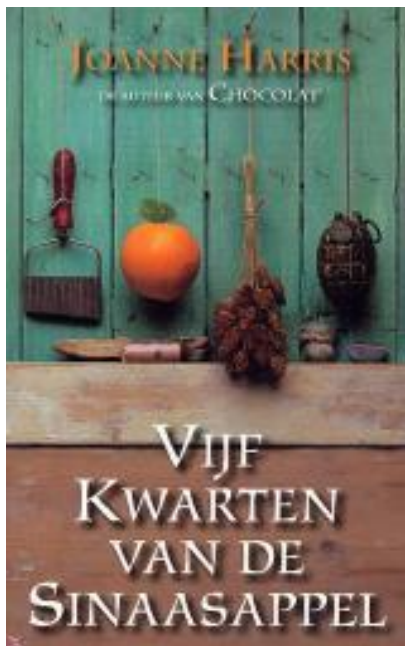

Vijf kwarten van de sinaasappel

Joanne Harris

Door Joni De Mol

Vrijdag 29 november 2013

Vijf kwarten van de sinaasappel – Joanne Harris

Over de auteur

Joanne Michèle Sylvie Harris, geboren op 3 juli 1964, in Barnsley, Yorkshire, Engeland, is een Britse schrijfster, met een Franse moeder en een Engelse vader. Ze werd geboren in haar grootouders' snoepwinkel en haar leven was gevuld met eten en folklore. Haar overgrootmoeder stond bekend als een heks en een genezer. Dit was een omgeving die een grote rol zou gaan spelen in haar verdere leven als romanschrijfster.

Ze ging naar de Wakefield Girls Highschool, Barnsley Sixth Form College (Een school waar ze haar laatste twee jaar van het secundaire onderwijs volgde). Ze studeerde Moderne en Middeleeuwse Talen aan het St Catharine's College te Cambridge. Harris werkte vijftien jaar als leerkracht in een jongensschool. Haar eerste roman *The Evil Seed* werd gepubliceerd in 1989, maar

boekte weinig succes, evenmin als haar tweede roman: *Sleep, Pale Sister* (1993). In 1999 werd *Chocolat* de nr. 1 in de bestsellerlijst van de London Sunday Times. Het boek was gebaseerd op eten en een exotisch gebied in Gers in Frankrijk. Het werd genomineerd voor de Whitbread Novel of the Year Award en de filmrechten werden verkocht aan Miramax Pictures. Het succes van deze film, met Juliette Binoche en Johnny Depp in de hoofdrollen, gaf Harris een sterrenstatus in Noord-Amerika. Naast romans publiceerde Harris ook twee receptenboeken: *My French Kitchen* en *The French Market*. Haar roman, *Runemarks*, gepubliceerd in augustus 2007, is haar eerste boek voor kinderen en jong-volwassenen. Harris woont met haar man en dochter in Yorkshire en is fulltime schrijfster. Terugkerende thema's in haar werk zijn moeder-dochterrelaties, de betekenis van voedsel, het plezier van de kleine dingen in het leven, buitenstaanders, vooroordelen, (bij)geloof en de magie van het leven.

Bibliografie

- *The Evil Seed* (1989)
- *Schimmenspel* oorspronkelijke titel *Sleep, Pale Sister* (1993)
- *Chocolat* (1999)
- *Bramenwijn* oorspronkelijke titel *Blackberry Wine* (2000)
- *Vijf Kwartten van de Sinaasappel* oorspronkelijke titel *Five Quarters of the Orange* (2001)
- *The French Kitchen, A Cook Book* (2002)
- *Stranddieven* oorspronkelijke titel *Coastliners* (2002)
- *Gods dwazen* oorspronkelijke titel *Holy Fools* (2003)
- *Bokkensprongen* oorspronkelijke titel *Jigs & Reels* (2004)
- *Schaakmat* oorspronkelijke titel *Gentlemen & players* (2005)
- *The French Market* (2005)
- *Rode Schoenen* (2007), oorspronkelijke titel *Lollipop Shoes* (Engeland) en *The Girl with No Shadow* (Amerika)

- *Vuurvolk*, oorspronkelijke titel *Runemarks* (2007 in Engeland, 2008 in Amerika)
- *Blauwe ogen* oorspronkelijke titel *Blueeyedboy* (1 April 2010 in Engeland, Oktober 2010 in Nederland)
- *Runenvuur*, oorspronkelijke titel *Runelight* (2011) - vervolg op *Vuurvolk*
- *A Cat, a Hat and a Piece of String* Korte verhalen (2012)
- *De Zoetheid der Perziken* oorspronkelijke titel *Peaches for Monsieur Le Curé* (2012)

Vijf kwarten van de sinaasappel - Inhoud

Framboise keert na vele jaren terug naar haar geboortedorp om er een crêperie te openen. Al gauw is het een van de populairste restaurantjes van de streek. Om een of andere duistere reden geeft zij echter haar ware identiteit niet vrij. Langzaam maar zeker komt de lezer te weten dat haar geheim te maken heeft met collaboratie in de Tweede Wereldoorlog, maar de concrete reden blijft erg lang verborgen.

Dit verhaal wordt afgewisseld met het verhaal van de kleine Framboise tijdens de oorlog. Haar vader is gesneuveld en haar moeder is een erg hardvochtige vrouw, die aan een extreme vorm van migraine lijdt. Al snel blijkt dat Framboise de verstandigste van de drie kinderen is. Gaandeweg wordt duidelijk dat Framboise misschien niet het lieve onschuldige meisje is dat de lezer verwacht. Haar moeder krijgt soms hevige aanvallen en beweert op die momenten dat ze sinaasappelen ruikt. Framboise speelt dit feit handig uit en toont zich een sluwe manipulator.

Het verrast haar als men haar later vertelt dat zij sterk op haar moeder lijkt. Die overeenkomsten worden ook voor haar pijnlijk duidelijk als ze het receptenboek van haar moeder leest en ontcijfert. Tussen de gerechten door staan immers kleine autobiografische aantekeningen en daaruit komt een heel andere vrouw naar voren dan het portret dat Framboise schetst. Dat boek neemt in het deel over de oudere Framboise een centrale plaats in. Haar neef Yannick en zijn vrouw Laure zouden de recepten erin willen bemachtigen om hun eigen restaurant nieuw leven in te blazen. Framboise weigert en dan blijkt dat haar familie alle middelen inzet om het boek toch in handen te krijgen.

In die stukken wordt de zenuwoorlog tussen Framboise en haar neef naar een hoogtepunt gebracht. Tegelijkertijd wordt de spanning in de fragmenten over de oorlog opgevoerd. In deze stukken speelt de jonge Duitse officier Tomas Leibnitz een belangrijke rol. Door de pesterijen van Yannick en Laure moet Framboise op het einde van het verhaal onder ogen durven te zien dat haar verleden openbaar gemaakt moet worden. Op die manier kan ze zelf echter ook eindelijk tot rust komen.

Structuur

Vijf kwarten van de sinaasappel bestaat uit vijf grote delen. Elk deel is nog eens onderverdeeld in hoofdstukken.

1. The Inheritance: 8 hoofdstukken.

In het eerste deel wordt het verhaal geïntroduceerd en maakt de lezer kennis met alle personages. Alles draait om het boek met recepten dat Framboise van haar moeder heeft gekregen en dat Yannick, haar neef, in handen wil krijgen.

2. Forbidden Fruit: 17 hoofdstukken.

Dit deel speelt zich voornamelijk in het verleden af. Het verboden fruit slaat op de sinaasappel die Boise steelt op de markt. Boises moeder krijgt migraine van de geur van sinaasappels. Los daarvan brengt de sinaasappel Boise in contact met een Duitser. In zekere zin is deze Duitser ook 'verboden fruit'.

3. The Snack-Wagon: 15 hoofdstukken.

De titel van dit deel verwijst naar het eetkraam dat zich vlak voor Boises Creperie parkeert en haar het leven zuur maakt.

4. La Mauvaise Réputation: 12 hoofdstukken.

De voornaamste gebeurtenissen in het vierde deel spelen zich af in La Mauvaise Réputation, het café van het dorp. In het verhaal uit de oorlog is Boise getuige van de verkrachting van Reine en van de dood van Gustave Beauchamp. In het latere verhaal gaat Paul, het vroegere speelkameraadje van Boise, naar La Mauvaise Réputation.

5. Harvest: 22 hoofdstukken

In het laatste deel komen beide deelverhalen tot hun ontknoping. De Duitser Tomas komt om in de rivier nadat hij 'Old Mother', een oude snoek, uit Boises val probeerde te halen. De Duitsers vermoeden echter dat de mensen uit La Mauvaise Réputation achter de dood zitten, en verschillende mannen en vrouwen van het dorp worden terechtgesteld. In het dorp wordt Mirabelle, Boises moeder, ervan verdacht om gecollaboreerd te hebben met de Duitsers. Zij dacht zelf dat ze Tomas in één van haar migrainetoevallen had vermoord. In het latere verhaal slagen Paul en Boise erin Yannick en Laure van zich af te schudden. Ze ontdekken hun liefde voor elkaar.

Personages

Framboise is de jongste van drie kinderen en lijkt het meest op haar moeder. Ze is onafhankelijk, sterk en neemt vaak de leiding. Ze schrikt er niet voor terug om te liegen en haar moeder migraineaanvallen te bezorgen met de sinaasappelschillen. Het gemis van een vaderfiguur – samen met het feit dat haar moeder bijzonder streng is en hun geen liefde toont – zorgt ervoor dat ze zich aangetrokken voelt tot Tomas Leibniz omdat hij als een soort vaderfiguur steeds weet wat er moet gebeuren. De oudere Framboise heeft twee dochters en durft op niemand te vertrouwen. Ze is cynisch en prikkelbaar.

Tomas Leibniz is een jonge Duitse officier die bevriend geraakt met Reine, Cassis en Boise. Hij betrapte Boise op het stelen van een sinaasappel en raakt geïntrigeerd door haar karakter. De kinderen geven hem informatie over de mensen in het dorp in ruil voor allerlei spullen. Tomas is een manipulator die vooral op zijn eigen voordeel uit is.

Paul Hourias is een jeugdvriendje van Cassis, Reine en Boise, al sluiten ze hem geleidelijk meer en meer buiten. Paul houdt echter alles goed in het oog en weet meer dan de broer en zussen

vermoede. Later helpt hij Boise om te strijden tegen Laure en Yannick. Op het einde blijkt dat Paul steeds van Boise gehouden heeft.

Mirabelle Dartigen is de moeder van Framboise, Reine en Cassis. Hoewel Mirabelle wel van haar kinderen houdt, toont ze haar liefde niet. Ze is onderhevig aan zware migraineaanvallen, die uitgelokt worden door de geur van sinaasappelen. Mirabelle wordt niet aanvaard in het dorp als vrouw alleen en omdat ze niet naar de kerk gaat. Tijdens de oorlog bezorgen de Duitsers haar pillen tegen haar migraine in ruil voor informatie. Ze houdt een kookboek bij dat tegelijkertijd dient als dagboek. Na haar dood komt het dagboek bij Boise terecht.

Cassis en Reine-Clause Dartigen zijn de broer en de zus van Boise. Cassis wil de man zijn van het huishouden, maar toont zich niet altijd even sterk. Reine-Claude is mooi en laat zich gemakkelijk doen.

Yannick en Laure Dessanges: Yannick is de neef van Boise. Hij is getrouwd met Laure. Ze hebben een restaurant en zijn uit op het kookboek en het geld van Boise.

De titel

In het tweede hoofdstuk van het vierde deel 'La mauvaise réputation' heeft Boise van Tomas een sinaasappel gekregen. Cassis, Reine en Paul ontdekken haar met de sinaasappel en ze moet hem met hem delen. Ze slaagt erin de sinaasappel ongemerkt in vijf parten te snijden, zodat ze één part kan gebruiken om haar moeder migraine te bezorgen.

Thema's en citaten om over te discussiëren

- zijn kinderen verantwoordelijk voor hun daden? Konden Boise en haar broer en zus de gevolgen van hun collaboratie met de Duitsers inschatten? Begrijp je waarom ze het deden?

- deel 2, hoofdstuk 5: 'My voice was prim and disapproving, but what I really wanted had nothing to do with our father, France or the war. I wanted to be *involved* again, to be treated as an adult, a bearer of secrets'.

- deel 5, hoofdstuk 7: 'If not, by the end of the week Luc's prediction – *your sad little secret is going to be splashed across every magazine, every newspaper* – would stand before us in hard print, and I'd lose everything; the farm, the restaurant, my place in Les Laveuses... The only alternative, I knew, was to use the truth as a weapon. But although that might win me back my home and my business, who could say what the effect might be on Pistache, on Noisette, on Paul? [...] No one should have to choose between a life and a lie. And yet *she* had, Mirabelle Dartigen, the woman in the picture with her fake pearls and shy smile, the woman with the sharp cheekbones and scragged-back hair. She'd given it up – all of it, the farm, the orchard, the little niche she had carved for herself, her grief, the truth – buried it without a backward glance and moved on... '

- deel 5, hoofdstuk 13: 'We were only children. We didn't know what to do. We were afraid'.

- deel 5, hoofdstuk 13: 'My grief had gone deep, too deep for me to feel anything but an enduring numbness. My mind was like the river, smooth and shiny on the surface, filled with cold underneath'.

- Einde van het boek: ' "It's never too late to come home" he said, and pulled me gently, insistently toward him. "All you have to do... is stop moving away". Resistance is like swimming against the current, exhausting and pointless'.

- Paul over Reine: 'I let go. It's like swimming against the current. It exhausts you. After a while, whoever you are, you just have to let go, and the river brings you home' (laatste hoofdstuk).

Recensies:

Joanne Harris over *Vijf kwarten van de sinaasappel*:

Background

If *Blackberry Wine* is about my paternal grandfather, then *Five Quarters of the Orange* is about my mother's father (portrayed in uniform on the back cover). He was in the army during the war, and was decorated twice with the Légion d'Honneur, and during the Occupation he and his family lived in the local schoolhouse (he was a teacher). Later, he was denounced to the Gestapo by the wife of a friend who was in the Resistance, and he and his family were forced to go on the run and hide out on a relative's farm in the country. When I was little my grandfather told me hundreds of stories about his experiences of the war and the Occupation, and I was fascinated at the idea that this old man who smoked a pipe and liked fishing (as well as spending hours doing complex mathematical exercises for pleasure) had once been a real hero. His anecdotes were very different from the "official" version of events, and that's why the book is so subjective; it's not a historical perspective but one person's story, and writing it brought back a lot of memories of him, some of them uncomfortable, all of them very vivid. My mother, who translates my books into French, likes this one best of all, which is a relief, as I don't want to upset anyone in the family (with a couple of minor exceptions).

Five Quarters, like *Chocolat* and *Blackberry Wine*, is a story about food as a metaphor for change, but in this case the transformation is not always benign. As a child Framboise deliberately torments her mother with the scent of the orange which brings on her migraines - food here is used as a weapon rather than an agent of kindness. It is only much later in her life that Framboise is able to understand her mother and to forgive her, and at the same time forgive herself. Food continues to be a source of pleasure, but here it is far from simple; it is politicized by the fact that much of it is in short supply; it becomes a means of bartering and blackmail, both during the war and in the present day; it becomes an expression of style (much to the elderly Framboise's disgust); a gateway into the past, a means of self-assertion and finally, the agent of a long-delayed reconciliation between mothers and daughters.

Five Quarters is also a story about childhood. As an ex-teacher and mother of a young child I find it easier perhaps to visualize the darker side of childhood, the occasional strangeness which exists in even the most well-behaved and affectionate of our children. Children are far more complex creatures than the Victorian ideal would have us believe; and the children of *Five Quarters* are neither well-behaved nor affectionate, but have evolved a system of behaviour which has little to do with that of the adults around them, with survival their main priority, and power their only currency. Framboise especially has had to grow up fast. Having lost her father at such an early age that little remains of him in her memory, believing herself unloved by her undemonstrative mother, in constant conflict with her siblings, she has developed a greater cynicism than her years would suggest, and a more certain understanding of the weaknesses of others. Her cruelty against her mother is terribly refined and entirely conscious, and yet on other levels Framboise is very naïve and vulnerable, wanting to love and be loved. It is this vulnerability which inevitably draws her to Tomas leibnitz. He becomes a focus for Framboise's emergent - and hitherto unconscious - sexuality as well as a fantasy father-figure for all three children. More importantly, perhaps, he plays the role of intermediary between the adult world

and that of the children; joining in their games, vindicating their actions and putting the seal of authority on their betrayals.

For *Five Quarters* is a novel about betrayal; intimate betrayals, unspoken betrayals, betrayals within the family, the wider community and out into war-torn France. For Framboise this "ripple effect" goes on through the years, gaining momentum and widening its circle all the time. An appropriate image in a story where the symbolic presence of Old Mother, the terrible, quasi-mythic old river pike, is never far away. For me she represents the unspeakable fears of childhood; the fear of death and sexuality, the twin Freudian monsters of the subconscious.

They are not fears a child like Framboise can articulate, even to herself. In fact, in *Five Quarters* no one articulates very much. For Mirabelle, food and its preparation remain the only means of communication between herself and her children, and her only expression of love. The elderly Framboise exists in a stage of siege where any release of emotion is an admission of weakness. Her own daughters are rapidly becoming estranged from her in spite of her desperate love for them; pride forbids her to call them back. Her nephew and his grasping wife hide their secret agenda behind sweet platitudes. Ironically it is Paul, the boy who once stuttered so badly that he preferred hardly to speak at all, who breaks the cycle of inarticulacy, although not even he is without guilt.

As I said, it is a much darker tale than either *Chocolat* or *Blackberry Wine*. The world of childhood is not always either sunny or innocent, and the monsters of childhood are as real and terrifying as any of the horrors of war. The fear and hostility which exists between the children and her mother, as well as the final, fatal incident which breaks up the family, marks every member of the group for the rest of their lives. Framboise, especially, is marked; although it is she who eventually manages to redeem the past and to move on. For although *Five Quarters* is bleak in parts, I think it remains a hopeful and optimistic story. It's about love, and how love can save us, and how it's never too late to put the past behind us and to move on. From being a weapon, food becomes a link between past and present, reconciles opposing forces, and provides an element of continuity between the generations. Through the recipe book, Framboise and her mother find common ground and a kind of affection; it aids the reconciliation between Framboise and her own daughters; it closes the circle.

<http://www.joanne-harris.co.uk/v3site/books/fivequarters/index.html>

Bittersweet 'Orange':

'Chocolat' author Joanne Harris concocts a darker tale set in WWII France by Rosemary Herbert -
Monday, June 11, 2001

Growing up is never easy, but if you're the plain kid sister of a daring big brother and a beautiful sister, if your country is occupied by enemies, your father is killed in battle and your mother suffers strange migraine-induced rages, surviving childhood requires extraordinary grit.

That is the girlhood recounted by the widow Framboise Simon in this month's Herald Community Book Club selection, "Five Quarters of the Orange" (Morrow; list price, \$25; book club price, \$17.50). This fifth novel by Joanne Harris is just as delicious as her blockbuster book "Chocolat" (1999), but her celebrated sensuous prose is far more bitter than sweet. In her new book, a 9-year-old girl uses the scent of oranges to trigger migraine headaches in her widowed mother. Harris' descriptions of food preparation are as likely to show characters pounding out frustrations as they are to make readers' mouths water.

"I don't feel comfortable at all in a pigeonhole," the author said in a telephone interview from the Yorkshire, England, home she shares with her husband and 8-year-old daughter. "So I won't let that happen." Though "Chocolat" and her next novel, "Blackberry Wine" (2000), were "fairly upbeat," Harris said she was ready to enter an uneasy emotional and political landscape in her new book, set

in World War II France during the German occupation. Harris said she is more comfortable working with "darker, less redemptive worlds." After all, she is the author of two little-known post-Victorian Gothic thrillers, "The Evil Seed" (1987) and "Sleep, Pale Sister" (1989). Like her new novel, those books are concerned with revenge in unsettled situations.

But beyond that, the books have a different appeal. "I enjoy the mental picture of my two fan bases getting together in a massive battle between ladies of a certain age and punks with piercings," Harris said. "The ladies would win hands down, I can assure you!" Nevertheless, the book and film of "Chocolat" demonstrated broad appeal. And with a 9-year-old urchin (also portrayed later in life) and a 35-year-old widow as heroines, "Five Quarters of the Orange" should win over readers of all ages.

"There's an unfairness in the world of writing that presupposes that people are more interesting at certain ages," Harris said, noting the preponderance of books about characters entering adulthood or stumbling through midlife crises. "But crises don't necessarily come to schedule. In this book they have to do with external circumstances" leading children to rat on neighbors to the only emotionally available adult in their lives: a German soldier.

A former teacher of French and German in English schools, Harris found it easy to get into the mind of her young protagonist. "Nine years old is a dangerous part of childhood, a gray area, because you're not sure what you are."

Born in 1964 and raised in Yorkshire by her English father and French mother, Harris said she always was fascinated by her mother's and maternal grandparents' war stories. They spent part of World War II in hiding after Harris' grandfather was denounced to the Gestapo by a desperate neighbor.

<http://www.joanne-harris.co.uk/v3site/books/fivequarters/BittersweetOrange.pdf>

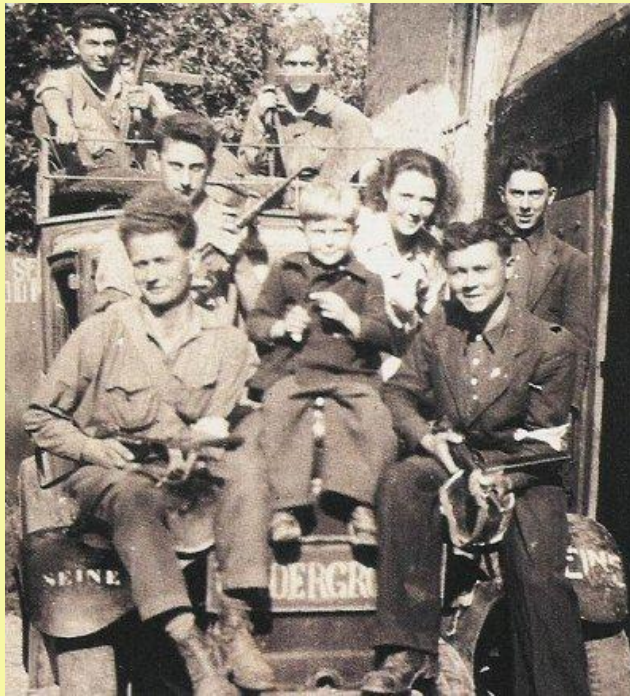
Geschiedenis van het Franse verzet

Geschiedenis Frans Verzet

Net als Nederland en Polen wordt Frankrijk relatief makkelijk door de Duitsers onder de voet gelopen in 1940. De Franse bevolking werd gerustgesteld met de gedachte dat de Maginot-linie het Franse grondgebied zou beschermen tegen de Duitse invasie. De linie had echter niet het effect dat men beoogde en volledig overonderd door de Duitse bliksemanval besluit de regering en het opperbevel de overgave te tekenen.

Onder de Duitse leiding wordt er een marionettenregering geïnstalleerd die vanuit de plaats Vichy, Midden- en Zuid-Frankrijk blijven besturen. Maarschalk Petain wordt aan het hoofd van deze regering geplaatst. Het noorden van Frankrijk valt dan onder Duits bestuur.

In eerste instantie voelen de Fransen weinig voor het verzet tegen de Duitsers. Dit temeer omdat de Britten op 3 juli 1940, bij het plaatsje Mers El Kebir in Algerije de Franse vloot flink uitgedunt hadden. Gezien de marionettenstatus van de Franse regering wilde Churchill geen risico lopen. Het risico dat de Duitsers de Franse vloot zouden gebruiken om de Britse marine en koopvaardij aan te vallen was voor Churchill te groot. Op 3 juli voltrok zich dan ook een dramatische slag uit de tweede wereldoorlog. Fransen en Britten beschoten elkaar. Binnen anderhalf uur verliezen de Fransen 3 slagschepen en 1300 man. De rest van de Franse vloot weet het geweld te ontvluchten.

Vanuit Londen doet Generaal De Gaulle een oproep aan de Franse bevolking om te blijven vechten voor de vrijheid. Zijn toespraak maakt veel los bij de bevolking. De Vichy-regering is echter minder onder de indruk van zijn toespraak. Als de Vichy-regering uiteindelijk openlijk begint te collaboreren met de Duitsers beginnen veel Fransen hun twijfels te hebben over deze regering.

Vanuit het noorden beginnen de eerste verzetsgroepen zoals; O.C.M. (Organisation Civile et Militaire) te ontspruiten. Door gebrek aan leiding en centralisatie ontstaan er verschillende groepen met hun eigen politieke identiteit variërend van conservatieve katholieke groepen tot liberale en communistische groepering. Ondanks de verscheidenheid is hun doel hetzelfde; het bevechten van de Duitsers en de Vichy-regering.

Eind 1940 telt Frankrijk 6 illegale kranten. Begin 1941 wordt door de Britse geheime dienst, S.O.E. (Special Operations Executive), de eerste geheime agent gedropt.

Op 22 juni 1941 besluiten alle communistische groepen in Frankrijk zich te verenigen om nog beter resultaten te boeken op de Duitsers.

Als de Duitsers op 11 november 1942 naast het noorden ook de rest van Frankrijk bezetten, veranderd de politieke gedachte in Frankrijk naar een éénstemmigheid. Vanuit Londen zet De Gaulle, stukje bij beetje de verschillende verzetsgroepen met de neus in één richting. Na de oprichting van het Conseil National de la Resistance en het Comité Français de Liberation Nationale wordt het Franse verzet nog effectiever. Tussen januari en juni 1943 worden er per maand zo'n 130 sabotage-acties ondernomen tegen de spoorwegen. Vanaf september 1943 zullen dat er zelfs 530 worden. De Duitsers beginnen ernstige gevolgen te ondervinden van deze vorm van verzet. De overwinningen die Maquis behalen worden echter zwaar betaald. Vanaf maart 1944 beginnen de Duitsers een waar schrikbewind. Op plaatsen waar verzetsdaden werden gepleegd werden uit naburige dorpen mensen opgehangen uit

wraak. Het idee achter deze methode was dat de bevolking zou inzien dat de daden van het verzet alleen nadelige gevolgen op hun had en dat iedere vorm van steun aan het verzet direct gevaar voor de burgers zou opleveren. Eén van de ergste voorbeelden vind plaats in het dorpje Oradour-sur-Glane, waar 600 mannen, vrouwen en kinderen worden vermoord. De wraakactie wordt door de Duitsers gerechtvaardigd door vertraging van de 2e SS Panzerdivisie die de stranden van Normandië zou versterken.

In 1944 telt het Franse verzet niet minder dan 100.000 leden. Naast de sabotage acties waren er zo'n 60 groepen of cellen alleen bezig met het vergaren van informatie. In de aanloop naar D-day was deze informatie van vitaal belang voor de geallieerden. In mei 1944 ontvangen de geallieerden zo'n 3000 geschreven berichten en 700 radioberichten met de kostbare informatie. Tussen april en mei 1944 saboteert het Franse verzet 1800 treinen op. Als je bedenkt dat de Britse luchtmacht nog eens 2800 treinen heeft gebombardeerd, begrijp je wat voor moeilijkheden de Duitsers hadden met het transporteren van troepen en materieel door Frankrijk.

Tijdens en na de landing blijft het Franse verzet de geallieerden ondersteunen met hun acties. Ook tijdens de landingen in Zuid Frankrijk ondersteunt het verzet de geallieerden.

Als op 25 augustus ook de laatste Duitsers in Parijs zich overgeven is het einde van het Franse verzet in zicht. Op 28 augustus geeft generaal De Gaulle dan ook het bevel tot ontbinding van het Franse verzet. Degene die het vechten nog niet beu waren werden opgenomen in het leger van de Vrije Fransen, die tijdens de bezetting onder andere in de Franse koloniën had gevochten.

<http://www.voorwaartsmars.com/content/view/40/118/>